

TER BESLISSING

Datum

5 december 2022

Onze referentie

2022/290299

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterveiligheid, Klimaatadaptatie
en Bestuur
Klimaatadaptatie en Bestuur

Beslistermijn

7 december 2022

Bijlage(n)

4

Aan

Minister Harbers

nota

Agendering MR: Kamerbrief evaluatie nationale
klimaatadaptatiestrategie

Aanleiding

De Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) is geëvalueerd. Op 14 november 2022 bent u akkoord gegaan met de nota met de opzet van de aanbiedingsbrief inclusief de aan te kondigen vervolgstappen. U heeft toen ook ingestemd met de doorgeleiding hiervan via de CFL naar de RFL of de ministerraad.

Op 29 november 2022 heeft de CFL ingestemd met directe doorgeleiding naar de MR, omdat er geen opmerkingen waren bij de ingediende stukken. Ambtelijk zijn nog wel twee verzoeken tot kleine wijzigingen gekomen die inmiddels zijn verwerkt. Die wijzigingen veranderen niets aan de strekking van de brief.

Aan u de vraag of u akkoord bent met de agendering van bijgevoegde aanbiedingsbrief in de ministerraad.

Via een separate adviesnota (bijlage 04) ontvangt u een samenvatting, spreektekst en krachtenveldanalyse voor de behandeling in de Ministerraad.

Geadviseerd besluit

Instemmen met het aanbieden van de brief aan de ministerraad.

Kernpunten

Het voorstel is om de evaluatie van de NAS en de publieksversie middels bijgevoegde brief aan te bieden aan de ministerraad.

De brief aan de tweede kamer bespreekt de uitkomsten van de evaluatie van de NAS en bevat de volgende vervolgstappen:

1. Ontwikkeling van een Nationaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (oplevering verwacht voor de zomer van 2023);
2. Volledige actualisatie van de NAS;
3. Verkenning hoe de sturing op de realisatie van de doelen van de NAS versterkt kan worden;
4. Uitvoering van een quick scan om de meekoppelkansen en potentiële wrijvingen tussen klimaatadaptatie en -mitigatie in beeld te brengen.

Krachtenveld

Voor de vervolgstappen bestaat breed draagvlak bij de deelnemers van het Interdepartementaal overleg en het Directeurenoverleg NAS¹. Er bestaat een sterke behoefte om gezamenlijk op te trekken en adaptatie zoveel mogelijk te integreren in de diverse beleidsterreinen.

In de CFL zijn geen opmerkingen gemaakt bij de ingediende stukken. Ambtelijk zijn wel twee kleine verzoeken ingediend die in bijgevoegde brief zijn verwerkt, nl:

- Op verzoek van BZK is de passage over de Nationale aanpak Klimaatadaptatie gebouwde omgeving geactualiseerd. De aankondiging van een kamerbrief is vervangen door een mededeling dat de brief inmiddels is verstuurd (op 23 november).
- Op verzoek van de staf Deltacommissaris is een zin toegevoegd dat er via het Nationaal Deltaprogramma sinds 2010 aan klimaatadaptatie wordt gewerkt.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief	conceptaanbiedingsbrief aan tweede kamer
2	Evaluatie NAS hoofdrapport	
3	Publieksversie evaluatie NAS	
4	Adviesnota Ministerraad	
5	Aanbiedingsformulier MR	

Datum

5 december 2022

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterveiligh, Klimaatadapt
en Bestuur
Klimaatadaptatie en Bestuur

Aan

Minister Harbers

Bijlage(n)

4

---

¹ In beide gremia zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: BZK, EZK, IenW, IPO, JenV, KNMI, LNV, OCW, PBL, RIVM, VNG, VWS, UvW en staf Deltacommissaris

Aan

Minister Harbers

nota

Vorbereiding Kamerbrief over evaluatie Nationale
klimaatadaptatiestrategie

TER BESLISSING

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/257782

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterveiligh, Klimaatadapt
en Best
Klimaatadaptatie en Bestuur

Beslistermijn

14 november 2022

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Op 15 juni 2022 zijn in de staf DGWB met u de voorlopige resultaten van de evaluatie van de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) besproken. Op basis daarvan heeft u de afdeling Klimaatadaptatie opdracht gegeven om samen met de belangrijkste partners draagvlak te verkennen voor een aantal vervolgstappen. Inmiddels is gebleken dat hiervoor bij de deelnemers van het Interdepartementaal overleg NAS en het Directeurenoverleg NAS¹ veel steun is. Binnenkort zullen zowel de uitkomsten van de evaluatie als de vervolgstappen aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Om voor de vervolgstappen deze gezamenlijkheid uit te stralen, wordt geadviseerd om de aanbiedingsbrief door de ministerraad vast te laten stellen. De alternatieven (ondertekening alleen door Minister van IenW of door Minister IenW mede namens andere departementen) zijn minder aantrekkelijk, omdat het:

- Brede draagvlak minder tot uiting komt;
- Commitment van de andere departementen niet bestuurlijk verankerd wordt;
- Niet veel tijdswinst oplevert.

Aan u de vraag of u akkoord bent met de opzet van de brief, de aan te kondigen vervolgstappen en het proces van vaststelling en ondertekening van de Kamerbrief (via CFL/RFL/MR). U krijgt de definitieve brief dan nog voorafgaand aan de MR langs.

Geadviseerd besluit

Instemmen met:

1. De conceptaanbiedingsbrief met daarin de volgende vervolgstappen:
  - a. Ontwikkeling van een Nationaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie;
  - b. Volledige actualisatie van de NAS;
  - c. Inrichting van een bestuurlijk gremium om de NAS aan te sturen;
  - d. Verkenning van de voor- en nadelen van de positionering van de NAS of het bijbehorende uitvoeringsprogramma onder de Omgevingswet;
  - e. Uitvoering van een quick scan om de meekoppelkansen en potentiële wrijvingen tussen klimaatadaptatie en -mitigatie in beeld te brengen.
2. Vaststelling van de aanbiedingsbrief via de ministerraad.

¹ In beide gremia zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: BZK, EZK, IenW, IPO, JenV, KNMI, LNV, OCW, PBL, RIVM, VNG, VWS, UvW en staf Deltacommissaris

Kernpunten

De betrokken departementen en koepels van decentrale overheden kunnen zich vinden in de uitkomsten van de evaluatie en steunen de voorgestelde vervolgstappen. Door alle betrokkenen wordt de urgentie gevoeld om gezamenlijk klimaatadaptatie te versnellen; de bestuurlijke samenwerking, coördinatie en uitvoeringskracht te vergroten; en klimaatadaptatie beter te integreren met de grote beleidsopgaven. Daarnaast zijn partijen het erover eens dat het noodzakelijk is concretere doelen te formuleren en deze te monitoren en om meer accent te leggen op de thema's mens, natuur en cultuur. De wil om samen te werken aan een nationaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie en een nieuwe NAS is groot. Zo hebben EZK en IenW bijvoorbeeld afgesproken om in 2023 gezamenlijk systematisch te verkennen op welke terreinen klimaatadaptatie en -mitigatie elkaar kunnen versterken en welke risico's er zijn als ze niet in samenhang worden bekeken.

Krachtenveld

Inhoudelijk

Het Nationaal uitvoeringsprogramma en de herijking van de NAS zullen worden opgesteld in nauwe samenwerking met betrokken departementen en de koepels van decentrale overheden. Ook wordt momenteel een stakeholderanalyse uitgevoerd om in kaart te brengen welke (semi-)private partijen en Ngo's betrokken zouden moeten worden en hoe, zodat de vervolgstappen van de NAS op breed draagvlak kunnen rekenen.

Ondertekening

Op ambtelijk niveau is verkend of de departementen die bij de NAS zijn betrokken mee willen ondertekenen. Een aantal is daartoe bereid, zij het dat enkele het voorbehoud hebben gemaakt alleen te tekenen als alle betrokken departementen dat doen. Andere departementen twijfelen, omdat ze weliswaar de vervolgstappen ondersteunen, maar niet of nauwelijks betrokken zijn geweest bij de NAS in de periode die de evaluatie beslaat. Gezien het belang van het onderwerp én de noodzaak dit gezamenlijk op te pakken, wordt daarom geadviseerd te streven naar vaststelling in de ministerraad.

Toelichting

Financiële/juridische overwegingen

In het Nationaal Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie zullen alleen acties worden opgenomen waarvoor reeds financiële dekking bestaat. Wel zal een inschatting worden gemaakt of deze acties toereikend zijn om de doelstellingen van de NAS te behalen of dat er belangrijke hiaten zijn. Indien dat laatste, zal worden gezocht naar een passende actiehouder en benodigde middelen, zodat deze aanvullende acties zo snel mogelijk kunnen worden opgestart.

De NAS zal binnen bestaande capaciteit en budgetten worden herijkt. Voor de hieruit voortvloeiende acties zullen de benodigde middelen in kaart worden gebracht en worden bekeken of en hoe daar dekking voor gevonden kan worden.

De quick scan klimaatadaptatie en -mitigatie en de organisatorische verkenningen zullen eveneens binnen bestaande middelen worden uitgevoerd.

Communicatie

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/257782

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterveiligheid, Klimaatadaptatie en Bestuur
Klimaatadaptatie en Bestuur

Aan

Minister Harbers

Bijlage(n)

3

Communicatie over de uitkomsten van de evaluatie en de vervolgstappen zal plaatsvinden bij de aanbieding aan de Tweede kamer. Voor de NAS in het algemeen wordt momenteel een communicatieplan opgesteld. Ook dit gebeurt in samenwerking met de departementen waarmee we samenwerken.

Voorgaande ontwikkelingen en alternatieven

Op 15 juni 2022 bent u tijdens een overleg van de staf DGWB-M op de hoogte gebracht van de voorlopige resultaten van de evaluatie van de Nationale klimaatadaptatiestrategie. Daarbij heeft u de afdeling Klimaatadaptatie opdracht gegeven om samen met de belangrijkste partners het draagvlak te verkennen voor de:

- a. Ontwikkeling van een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie met kortetermijnacties voor de vier klimaattrends en alle relevante beleidsdomeinen;
- b. Volledige actualisatie van de NAS met langetermijnvisie en concrete doelen o.b.v. aankomende nieuwe klimaatscenario's en risicoanalyses;
- c. Inrichting van een bestuurlijk gremium om de NAS aan te sturen;
- d. Positionering van de NAS of het bijbehorende uitvoeringsprogramma onder de Omgevingswet.

Sindsdien is de evaluatie afgerond en zijn bovenstaande punten met de deelnemers van het Interdepartementaal overleg NAS en het Directeurenoverleg NAS besproken en met veel enthousiasme ontvangen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Publieksversie Evaluatie Nationale Klimaatadaptatiestrategie	Bondige versie van de Evaluatie NAS
2	Conceptversie Aanbiedingsbrief	De conceptversie van de brief waarmee de evaluatie wordt aangeboden aan de Tweede Kamer, incl. vervolgstappen.
3	Evaluatie NAS hoofdrapport	Volledige eindrapport zoals opgeleverd door bureau Org-ID

Datum

4 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/257782

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterveiligheid, Klimaatadaptatie en Bestuur
Klimaatadaptatie en Bestuur

Aan

Minister Harbers

Bijlage(n)

3